

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA 2021 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 447) zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej należą do zadań własnych powiatu. Ustawa wyraźnie podzieliła kompetencje między samorząd gminy i powiatu w zakresie pracy z rodziną biologiczną, co należy do zadań własnych gmin, a organizacją przez powiat pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 15 ww. Ustawy zadaniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy. W Powiecie Grajewskim Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie (zwane dalej „PCPR”) zgodnie z Zarządzeniem Nr 29/2011 z dnia 03 listopada 2011 r. Starosty Grajewskiego. W strukturach PCPR został wyodrębniony zespół do spraw pieczy zastępczej - 2 koordynatorów, którzy realizują zadania wynikające z ww. Ustawy.

W 2021 r. na terenie powiatu grajewskiego w ciągu całego roku funkcjonowało 18 rodzin zastępczych, w których umieszczonych było łącznie 31 dzieci. Z tego w 14 rodzinach spokrewnionych przebywało 22 dzieci, w 3 rodzinach niezawodowych - 4 dzieci, a w 1 rodzinie zawodowej 5 dzieci. Na terenie innych powiatów łącznie przebywało 13 dzieci w rodzinach zastępczych, z tego w 1 rodzinie spokrewnionej 1 dziecko, w 3 rodzinach niezawodowych 3 dzieci, a w 7 rodzinach zawodowych 9 dzieci. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów przebywało 16 dzieci. Z dzieci przebywających na terenie naszego powiatu 1 dziecko powróciło do rodziny naturalnej, 1 wychowanka usamodzielniała się. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej pracował łącznie z 14 rodzinami zastępczymi z terenu powiatu, w których umieszczonych było 25 dzieci.

Z pomocy PCPR korzystało 11 osób usamodzielnianych, które opuściły rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą. Łącznie wypłacono: 1 osobie jednorazową pomoc rzeczową i 3 osobom jednorazową pomoc pieniężną na usamodzielnienie.

W różnych formach pieczy zastępczej zostało umieszczonych: 9 dzieci z terenu powiatu grajewskiego na terenie innych powiatów (zebranie dokumentacji dzieci, transport do rodziny zastępczej lub placówki), 2 dzieci z innych powiatów na terenie naszego powiatu.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

PCPR podejmuje różnorakie działania promujące mające na celu pozyskanie kandydatów na opiekunów zastępczych: informacja o poszukiwaniu rodzin zastępczych umieszczona została na portalu internetowym: PCPR, Facebook - Powiat Grajewski oraz upowszechniano informacje na temat opieki zastępczej w formie ulotek, plakatów, promowano rodzicielstwo zastępcze poprzez instytucje działające na terenie powiatu grajewskiego - urzędy gmin, szkoły, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, Szpital Ogólny w Grajewie, parafie rzymskokatolickie. PCPR dba o wizerunek rodzin zastępczych, stara się doceniać zaangażowanie oraz trud włożony w sprawowanie opieki nad dziećmi. W dniu 30 maja obchodzony jest Dzień Rodzicielstwa Zastępczego i 31 maja 2021 r. z tej okazji rodzicom zastępczym podziękowano za trud, który na co dzień podejmują, za zrozumienie potrzeb, za wytrwałość i dzielenie się miłością.

2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;

Gotowość do kwalifikacji na rodzinny dom dziecka zgłosiła 1 rodzina zastępcza zawodowa. Wydano 2 zaświadczenia kwalifikacyjne.

3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej przeprowadzane są nieodpłatnie w ramach współpracy przez ROPS Białystok Ośrodek Adopcyjny w Łomży. W 2021 roku nie było kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;

W celu realizacji zadania zawarto umowę z psychologiem posiadającym co najmniej wykształcenie wyższe psychologiczne oraz co najmniej dwuletnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym.

Przeprowadzono badania psychologiczne dla 1 rodziny - kandydatki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, ponadto zapewniono badania psychologiczne dla 2 funkcjonujących rodzin zastępczych – psycholog wydał łącznie 3 opinie psychologiczne o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego;

Nie realizowano zadania, z uwagi na brak potrzeb.

5) zapewnianie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;

W roku 2021 ze względu na epidemię COVID i ograniczenia w organizowaniu spotkań, nie realizowano zadania.

6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;

Wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej zapewniane było przede wszystkim przez pracownika socjalnego oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, którzy współpracowali z rodzinami zastępczymi oraz innymi instytucjami powołanymi do pomocy rodzinom i dzieciom.

Wsparcie rodzin zastępczych polegało na rozwiązywaniu bieżących problemów, kontaktach z instytucjami wspierającymi rodzinę, zapewnieniu w razie potrzeby specjalistycznego poradnictwa – pedagogicznego, psychologicznego, rodzinnego i prawnego świadczonego w PCPR, podejmowaniu działań interwencyjnych w sytuacjach problemowych związanych z opieką nad dziećmi. Rodziny zastępcze miały dostęp do specjalistycznej pomocy psychologa, prawnika osobiście w siedzibie PCPR bądź telefonicznie.

W 2021 roku do Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej nie wpłynął żaden wniosek od rodzin zastępczych z prośbą o wsparcie rodzin pomocowych. Z tego też powodu na terenie powiatu grajewskiego nie funkcjonowały rodziny pomocowe.

7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;

Nie realizowano zadania.

8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;

PCPR jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej prowadzi współpracę z różnymi instytucjami i środowiskiem lokalnym. W celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego współpracuje stale

z burmistrzami i wójtami, szkołami, przychodniami zdrowia, poradnią psychologiczno - pedagogiczną oraz parafiami rzymskokatolickimi.

Spotkania z przedstawicielami tych instytucji odbywają się w miarę potrzeb i problemów występujących w rodzinach zastępczych oraz podczas spotkań dotyczących oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej dotyczyła współpracy w zakresie pracy z rodziną biologiczną dzieci przebywających w pieczy zastępczej, wspólnych wyjazdów do rodzin dysfunkcyjnych, doradztwa metodycznego dla kadry OPS oraz wspólnych spotkań informacyjno - szkoleniowych. Ośrodki Pomocy Społecznej zaangażowane są również w realizację 3 - letniego programu rozwoju pieczy zastępczej.

PCPR ściśle współpracuje z instytucjami oświatowymi. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grajewie służy swoją pomocą w organizowaniu różnego rodzaju terapii dla dzieci z rodzin zastępczych, organizowaniu na terenie Poradni specjalistycznej pomocy logopedycznej, psychologicznej dla dzieci oraz przeprowadzaniu badań psychologiczno-pedagogicznych dzieci z rodzin zastępczych. Jako instytucja bierze czynny udział w realizacji powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej.

Utrzymywany jest kontakt ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie rodzin zastępczych. Ustalana jest sytuacja dydaktyczno - wychowawcza dzieci, współpraca rodziny zastępczej ze szkołą. Współpraca z powiatowymi centrami pomocy rodzinie opiera się głównie na pozyskiwaniu informacji o dzieciach z terenu powiatu grajewskiego, które przebywają w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów, w razie potrzeby poszukiwaniu miejsca w rodzinach zastępczych oraz wzajemnej wymiany doświadczeń i poglądów.

Zgodnie z art. 182 ust. 4 ww. ustawy PCPR współpracuje z sądem w sprawach dotyczących opieki i wychowania dzieci, których rodzice zostali pozbawieni lub ograniczeni we władzy rodzicielskiej, w szczególności współpraca ta dotyczy Sądu Rejonowego w Grajewie, Sądu Rejonowego w Ełku, Sądu Rejonowego w Suwałkach.

PCPR podejmowało w 2021 roku następujące formy współpracy:

1. opiniowanie kandydatów na rodziny zastępcze - 2 rodziny,
2. przekazywano ocenę sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej wraz z opinią dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej - 48 ocen,
3. przekazywano rejestr osób pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej oraz osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej - 2 rejestry,
4. współpraca z organem pomocniczym sądu tj. zespołem kuratorskiej służby sądowej.

Utrzymywano współpracę z podmiotami leczniczymi, zwłaszcza z niepublicznymi zakładami zdrowotnymi, w celu przekazania dokumentacji zdrowotnej dziecka (9 dzieci).

9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;

PCPR zatrudnia wykwalifikowaną kadrę posiadającą kwalifikacje do udzielania różnego rodzaju poradnictwa, przede wszystkim psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, rodzinnego i socjalnego. W razie konieczności odbywają się spotkania indywidualne z psychologiem lub/i pedagogiem dla rodzin zastępczych i dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, jak również terapia dzieci prowadzona była przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Grajewie.

Rodziny zastępcze korzystały przede wszystkim z poradnictwa pedagogicznego, rodzinnego i psychologicznego oraz terapii logopedycznej.

10)zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;

Rodzice zastępczy z terenu powiatu Grajewskiego mają możliwość korzystania z bezpłatnej pomocy prawnej zapewnianej przez Starostwo Powiatowe w Grajewie oraz mogą nieodpłatnie korzystać z pomocy prawnej świadczonej przez zatrudnionego w PCPR prawnika. W 2021 roku z pomocy prawnej skorzystały 2 rodziny zastępcze.

11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;

Okresowa ocena sytuacji dziecka dokonywana była w terminach określonych w ww. ustawie tj. raz na 3 miesiące w przypadku dzieci do 3 roku życia oraz raz na pół roku, w przypadku dzieci powyżej 3 roku życia. Ocenę sporządzano na piśmie na podstawie informacji zgromadzonych na temat dziecka i jego rodziny przez koordynatora i organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w porozumieniu z rodzicami zastępczymi, pracownikiem socjalnym właściwego ośrodka pomocy społecznej lub asystentem rodziny, pedagogiem lub wychowawcą klasy, przedstawicielem ośrodka adopcyjnego, rodzicem biologicznym. Ocena dokonywana była na posiedzeniu w siedzibie PCPR. Po każdej rozpatrzonej na posiedzeniu Zespołu ocenie sytuacji dziecka sporządzany jest arkusz oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. Z posiedzeń Zespołu sporządzano dokument /listę obecności/ podpisywany przez wszystkich członków. Na podstawie sporządzonej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułował opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena sytuacji dziecka i ocena zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej przekazana została do właściwych sądów rodzinnych i powiatowych centrów pomocy rodzinie. W 2021r. sporządzono 48 ocen dziecka.

12) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust.7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;

W roku 2021 powyższym zadaniem objęto 2 rodziny.

13) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;

Rodziny zastępcze będące pod opieką Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Grajewie mogą korzystać ze specjalistycznego poradnictwa świadczonego przez pracowników PCPR. W przypadku pojawiających się trudności w sprawowaniu funkcji rodziny zastępczej, rodzinom zastępczym organizuje się pomoc w rozwiązaniu problemu.

14) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;

W roku 2021 r. koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie uczestniczył w szkoleniach.

15) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

W 2021 r. do ośrodka adopcyjnego przekazano informację o 3 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.

16) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;

Nie realizowano zadania z uwagi na brak zgłoszonych potrzeb w tym zakresie.

Opracowała:

Edyta Zalewska